

F. t. l. vedr. skifte af dødsboer

arvingerne. Lovens § 24 giver imidlertid skifteretten forskellige muligheder for at censurere beslutningerne. Indkaldelse til skiftesamling foregår ifølge § 23 i Statstidende og/eller ved særskilt underretning til arvinger og kreditorer. Da langt de fleste gældsfragåelsesboer er solvente, er det i praksis kun arvingerne, der giver møde på skiftesamlinger. I insolvente boer gives kun i meget begrænset omfang møde af kreditorer. Typisk vil kun de største kreditorer som pengeinstitutter og skatte- og toldvæsenet give møde. Det er kun sjældent, at der bliver tale om egentlige afstemninger. Oftest finder en uformel drøftelse sted, hvorefter skifterettens holdning for det meste bliver udslagsgivende.

Efter skiftelovens § 44 er bestemmelserne i konkursloven om udlodning til kreditorerne og om konkursordenen direkte anvendelige, medens reglerne om bl.a. fristdag, retsforfølgningsforbud, regreskrav, modregning og anmeldelsesret i solidariske skyldforhold samt indtræden i gensidigt bebyrdende kontrakter anvendes med de ændringer, der følger af forholdets natur. Retsstillingen er uklar, fordi disse regler kun bør anvendes, hvis boet er insolvent. Reglerne om omstødelse i konkursloven finder endvidere kun anvendelse, såfremt boet tillige erklæres konkurs.

Når proklamafristen er udløbet, udfærdiger skifteretten efter skiftelovens § 38 en liste over de fordringer, der er anmeldt til gældbogen med indstilling om, hvorvidt fordringerne bør anerkendes, og hvis boet er insolvent, om hvilken plads i konkursordenen fordringerne skal have, jf. skiftelovens § 44, stk. 2. Der indkaldes til en skiftesamling, hvor fordringerne prøves. Er der tvist om en anmeldt fordring, afsiger skifteretten om nødvendigt dom. Når fordringslisten er endelig godkendt, kan der i solvente boer ske udlodning til kreditorerne. Er de anmeldte krav utvivlsomme, og kan boet slutes hurtigt, indarbejdes fordringslisten i det endelige boregnskab. Skiftesamlingen til fordringernes prøvelse og den afsluttende skiftesamling kan da ofte slås sammen.

Boets aktiver skal enten sælges eller udlægges til arvingerne. I insolvente boer vil der ske afhændelse af alle aktiver, medens aktiverne i solvente boer i behørig udstrækning udlægges til arvingerne.

Skifteloven indeholder ingen frister for, hvornår et offentligt skiftet bo skal opgøres og slutes. Af § 50 fremgår blot, at slutningen skal ske, når boet er »modent dertil«.

De i § 50 beskrevne formelle fremgangsmåder for slutning anvendes ikke. Den almindelige fremgangsmåde ved boets slutning er, at der udfærdiges en boopgørelse. Boopgørelsen indeholder som regel en kort redegørelse for arveforholdene og for de vigtig-

ste forhold vedrørende boets behandling. Herefter følger en opstilling over boets aktiver og passiver. I solvente boer udfærdiges en repartition, der rummer retsafgiftsberegningen samt beregning af arvelodder og af arveafgift eller boafgifter. I insolvente boer udfærdiges en udlodningsliste med retsafgiftsberegning og beregning af dividende til de enkelte kreditorer.

Når udkast til boopgørelsen er udfærdiget, sendes dette med meddelelse om tidspunktet for den afsluttende skiftesamling til arvinger og/eller kreditorer. I praksis sker indkaldelse i Statstidende kun i insolvente boer med mange anmeldte fordringer. Som regel opfordres de berettigede til at underskrive og tilbagesende en genpart af opgørelsen, hvis de kan godkende denne og frafalder anke. I langt de fleste tilfælde opnås tiltrædelse fra alle arvinger/kreditorer. På den afsluttende skiftesamling kan godkendelserne da fremlægges, hvorefter boet slutes og udloddes. Foreligger ikke godkendelse fra alle berettigede, afventer udlodningen ankefristens udløb.

Når boopgørelsen er endelig og upåankelig, sendes en genpart af denne til den kommunale skattemyndighed til godkendelse af værdiansættelserne, jf. kildeskattelovens § 16. Skattemyndighedernes godkendelse tilbagesendes til skifteretten. Der er forskellig praksis for, om skifteretten udlodder boet straks, når boopgørelsen er endelig, eller afventer skattemyndighedernes tiltrædelse.

Udlodningen foregår ved, at skifteretten sender udbetalingslister vedrørende kontante midler og udliveringslister vedrørende værdipapirer til det pengeinstitut, hvormed skifteretten har en forvaltningsordning. Pengeinstituttet foretager herefter overførslerne til de berettigede. Eventuelle udlægspåtegninger på f.eks. pantebreve underskrives af skifteretten.

Ifølge skiftelovens § 30 har skifteretten ansvaret for hele bobehandlingen. Adgangen til at antage inkassator eller kurator efter lovens §§ 30 og 32 anvendes ikke. Det er derimod almindeligt, at skifteretten i medfør af lovens § 33 antager en advokat til som medhjælper efter nærmere aftale med skifteretten til udføre forskellige opgaver, fortrinsvis af praktisk og administrativ karakter. Nogle skifteretter antager medhjælper i alle offentlige boer, medens andre skifteretter fortrinsvis gør det i større eller komplicerede boer. Der er endvidere forskellig praksis med hensyn til, hvilke advokater der benyttes som medhjælpere. En del større skifteretter har antaget en fast stab af advokater, mellem hvilke boerne fordeles efter tur. Andre skifteretter lader hvervet gå på skift efter individuelt valg mellem en del af retskredsens advokater. Skifterettens beslutning om antagelse af medhjælper kan efter praksis ikke kæres.